

احکام عبادی عزاداری

تربت حسینی

س ۱۲۳. تربت امام حسین (علیه السلام) که برای استشفاء و مهر نماز استفاده می شود به چه محدود های از مرقد مطهر حضرت سیدالشهداء (علیه السلام) اطلاق می شود؟

ج. آنچه به صورت قطع تربت امام حسین (علیه السلام) است خاکی است که از قبر و آنچه عرفاً ملحق به قبر است (حوالی مرقد مطهر حضرت سیدالشهدا صلوات الله علیه) برداشته می شود.

عزاداری و نماز

س ۱۲۴. آیا گریه کردن برای مصائب اهل بیت (علیهم السلام) در نماز واجب باعث باطل شدن نماز می شود؟

ج. بنابر احتیاط واجب جایز نیست و بنابر احتیاط باعث باطل شدن نماز می شود.

س ۱۲۵. در ایام سوگواری اهل بیت (علیهم السلام) گاهی مراسم عزاداری تا یک ساعت بعد از اذان ادامه پیدا می کند، آیا تمام کردن عزاداری اولویت دارد و یا خواندن نماز در اول وقت؟ بعضاً با این بهانه که اگر در وسط عزاداری نماز بخوانیم و بعد به عزاداری ادامه دهیم مردم پراکنده می شوند و مجلس به هم می خورد.

ج. در فرض سؤال نیز نماز اول وقت خواندن مقدم است.

س ۱۲۶. در برخی مناطق مراسم شبیه خوانی و تعزیه خوانی چند ساعت قبل از اذان ظهر شروع می شود و تا چند ساعت بعد از ظهر ادامه پیدا می کند و شرکت کنندگان در این مراسم، نماز ظهر و عصر را در آخر وقت می خوانند، وظیفه ی تماشاگران و برگزار کنندگان چنین مراسمی چیست؟ آیا بی توجهی به نماز محسوب می شود؟

ج. شایسته است طوری برنامه ریزی شود که هنگام اذان نماز اول وقت خوانده شود و بعد مراسم را ادامه دهند همانطوری که خود امام حسین (علیه السلام) در روز عاشورا نماز را در اول وقت خواند.

س ۱۲۷. اگر بعضی از واجبات از مکلف به سبب شرکت در مجالس عزاداری فوت شود مثلاً نماز صبح قضا شود، آیا بهتر است بعد از این در این مجالس شرکت نکند یا اینکه شرکت نکردن او باعث دوری از اهل بیت (علیهم السلام) می شود؟

ج. بدیهی است که نماز واجب، مقدم بر فضیلت شرکت در مجالس عزاداری اهل بیت (علیهم السلام) است و ترک نماز و فوت شدن آن به بهانه شرکت در عزاداری امام حسین (علیه السلام) جایز نیست، ولی شرکت در عزاداری به گونه ای که مزاحم نماز نباشد ممکن و از مستحبات مؤکد است.

س ۱۲۸. در برخی مساجد بعضی از عزاداران موقع نماز و سخنرانی در بیرون از مسجد جمع می شوند و در نماز و سخنرانی شرکت نمی کنند و فقط در زمان عزاداری به مسجد می آیند آیا این عمل بی احترامی به نماز و سخنران محسوب می شود؟

ج. اگر عرفا بی احترامی محسوب شود جایز نیست و تشخیص موضوع به عهده ی خود مکلف است.

س ۱۲۹. آیا برپایی نماز جماعت ظهر عاشورا در خیابان یا جایی که باعث بسته شدن راه عبور و مرور مردم و اذیت شدن آنها می شود، جایز است؟

ج. در فرض سؤال جایز نیست. و باید به نحوی نماز جماعت اقامه شود که موجب اذیت مردم نشود.

عزاداری در مراسم مرگ عزیزان

س ۱۳۰. آیا پاره کردن یقه لباس یا چنگ زدن به صورت یا موها را پریشان کردن در مرگ پدر و مادر و فرزندان و خویشان، اشکال دارد؟

ج. جایز نیست انسان در مرگ کسی صورت و بدن خود را بخراشد و به خود لطمه بزند و پاره کردن یقه در مرگ غیر پدر و برادر جایز نیست.

س ۱۳۱. آیا پاره کردن یقه لباس یا چنگ زدن به صورت یا کندن و پریشان کردن مو، در مرگ عزیزان و فامیل کفاره دارد؟

ج. اگر مرد در مرگ زن یا فرزند، یقه یا لباس خود را پاره کند، یا اگر زن در عزای میت صورت خود را بخراشد، به طوری که خون بیاید یا موی خود را بکند، باید کفاره بدهد یعنی یا یک بنده آزاد کند یا ده فقیر را طعام دهد و یا آنها را بپوشاند و اگر نتواند، باید سه روز روزه بگیرد. بلکه اگر خون هم نیاید، بنابر احتیاط واجب به این دستور عمل نماید.

س ۱۳۲. آیا مداحی، روضه خوانی، سخنرانی و شرکت در مراسم کسی که خود کشی کرده، جایز است؟

ج. فی نفسه اشکال ندارد.

س ۱۳۳. در برخی مناطق هنگام مرگ بعضی از اشخاص، صاحب عزا با هزینه کردن زیاد یا با قرض گرفتن، در عزای عزیزان غذا و خیرات می دهد، آیا تحمل این ضررها برای حفظ عادات و رسوم جایز است؟

ج. اگر غذا دادن از اموال ورثه بزرگسال و با رضایت آنها باشد، جایز است. ولی اگر این کار موجب بروز مشکلات و ضررهای مالی می شود از آن اجتناب شود و اگر انفاق از اموال میّت صورت بگیرد، بستگی به نحوه وصیت او دارد و به طور کلی در این گونه امور باید از اسراف و زیاده روی که موجب تضییع نعم الهی می شود پرهیز گردد.

س ۱۳۴. در بین مردم متعارف است که برای مجالس ترحیم و هیئت های عزاداری برای موعظه و آشنایی بیشتر مردم با معارف الهی از یک سخنران روحانی دعوت می کنند، اما گاهی در این نوع مراسمات برنامه سخنرانی را حذف می کنند و مردم از مواعظ و فرمایشات اهل بیت علیهم السلام محروم می شوند، وظیفه مسئولین هیئت و مردم متدین در این موارد چیست؟

ج. شایسته است مسئولان هیئت و مردم متدین از برپا کنندگان مجالس مذهبی بخواهند که هر چه بیشتر از این مجالس در جهت آگاهی مردم نسبت به معارف دینی استفاده شود.

س ۱۳۵. مرسوم است کسانی که فامیل آنها از دنیا می رود تا چهلیم ریش و محاسن خود را اصلاح نمی کنند، آیا چنین اعمالی شرعاً صحیح است؟

ج. فی نفسه اشکال ندارد.

کار کردن و تفریح در ایام عزاداری

س ۱۳۶. آیا کار کردن در روز عاشورا و تاسوعای حسینی و همچنین ایام شهادت اهل بیت (علیهم السلام) اشکال دارد؟ اگر کسی به خاطر نیاز مجبور به کسب و کار شود، حکم مساله چیست؟

ج. کار در این ایام حرام نیست، لکن شایسته است در این ایام بخصوص در روز عاشورا به عزاداری و شرکت در مجالس اهل بیت علیهم السلام اشتغال داشته باشند و خود را از ثواب بزرگ محروم نسازند.

س ۱۳۷. گاهی امتحانات مدرسه و دانشگاه همزمان با ایام سوگواری اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام یکی می شود، اولویت با درس خواندن است یا با عزاداری؟

ج. موارد مختلف است. بطور کلی مناسب است طوری برنامه ریزی شود که در ضمن پرداختن به

درس، از فیض مجالس اهل بیت علیهم السلام خود را محروم نکند.

س ۱۳۸. آیا انجام تفریح هایی همچون شنا و گردش و تفریح در طبیعت و بازدید از اماکن تاریخی، یا انجام بازی های رایانه ای در ایام سوگواری اهل بیت (علیهم السلام) اشکال دارد؟

ج. اگر به قصد توهین و بی احترامی نباشد و عرفا هم توهین و سبک دانستن محسوب نشود، اشکال ندارد.

عزاداری و گناه

س ۱۳۹. اگر شرکت در عزاداری باعث نگاه به نامحرم یا خودنمایی و گناه های دیگر شود، آیا در این صورت شرکت در عزاداری جایز است؟

ج. شرکت در عزاداری امر بسیار مطلوبی است و باید از انجام گناه اجتناب کند ولی اگر کسی یقین دارد در صورت شرکت در عزاداری نمیتواند خود را از گناه باز دارد تا وقتی که این چنین است نباید شرکت کند.

س ۱۴۰. برخی اعتقاد دارند در عزاداری اهل بیت (علیهم السلام) ریا کردن اشکال ندارد، آیا این حرف شرعاً صحیح است؟

ج. آشکار و علنی بودن عزاداری اهل بیت علیهم السلام مطلوب است، اما ترتب ثواب منوط به اخلاص در عمل و ترک ریا است.